

..... [p1] .....

Myn [achtbare] [zeer geleerde] Heere

Johan Winkler

aen den Kleinen Houtweg N° 61

tot Haerlem

..... [p2] .....

Achtbare [zeer geleerde] Heer,

Ben u hertelyk dankbaar over uwe wel ontvangen brieven¹ benevens over uw toestemmen in myn verzoek om uwe terechtwyzing² aangaande Goossens etc te mogen drukken³ Uw name, die, sedert het uitkomen van het Dialecticon, door "Rond den Heerd"⁴ en Cie onder de jonge vlamingen wel bekend en vereerd is, zal myn bladtjen een steun en die het lezen een bevestiging gelden. Zende u hierby de proeve⁵ van t geene ik uit uw brieven in mynen naasten n° te wege was mee te deelen, mits uw goedkeuren. Zoo gy het, aangaande spellinge en al, belieft gedrukt te hebben zoo zal 't zyn. Ware 't u onverschillig ik ware bly uit Haarlem eenen brief of uittrek van brief in Loquela te drukken met ae in stede van aa⁶ Gy en hebt geen gedacht tot hoe verre de Vlamingen in 't algemeen hun

..... [p3] .....

ne eigen schoone oudheid van tale miszaken en verachten!

.....

- 1 [Brief van Johan Winkler aan Guido Gezelle \(24/08/1881, Haarlem\); Brief van Johan Winkler aan Guido Gezelle \(30/08/1881, Haarlem\).](#)
- 2 In zijn [vorige brief](#) (30/08/1881, Haarlem) benadrukte Winkler dat de namen Gosens, Goossens en Goesens niets te maken hebben met goes = gans, iets wat Gezelle wel mogelijk achtte. Dit deed hij eveneens in de [brief daarvoor](#) (24/08/1881, Haarlem). Uit beide brieven zijn citaten gepubliceerd in Tegenkomsten brieven etc. in Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.44
- 3 Tegenkomsten brieven etc. in Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.44-45
- 4 In "Rond den Heerd" vinden we in 1874 al verwijzingen naar Winkler en zijn Dialecticon vb. Westvlaamsch. In: Rond den Heerd: 9 (1874) 48, p.393. Winkler zelf werkte mee aan "Rond den Heerd" vanaf 1875.
- 5 Drukproef van Tegenkomsten brieven etc. in Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.44-45, waarin Gezelle de stukken uit Winklers brieven opnam.
- 6 Gezelle veranderde 'aa' naar 'ae' in het citaat uit Winklers brief in Tegenkomsten brieven etc. in Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.44-45

Ik voeg by dit myn schryven eenen uittrek en afschrift uit den Notarius Belgicus, waarin de doopname ? Commertje⁷ te passe komt; zoudt gy dit commertje aanveerden voor Ontkommere of wat dunkt u dat het zyn zou?

Ik heb een oud geschreven gebedenboek "in 't duutsche" waar een gebed⁸ in komt tot Sinte Ontcommer⁹ 'k wist vry¹⁰ van wat voor een landman die gebeden opgesteld of verduitscht mochten zyn! gevolgentlyk waar [Sint-Ontkommer] gediend wierd. Myn handschrift zegt byv. Korsten, Korstdag voor Kersten Kerstdag, Krenskén almichtig voor Kransken, almachtig, zuut, brüder voor zoet, broeder enz.

Wist ik eene gemakkelyke en zekere manier om u het [handschrift] over te zenden ik liete het u geworden, verzekerd zynde dat gy het, in een twee drie, wel zoudt weten thuis te wyzen

..... [p4].....

en te zeggen daar en dan is t opgesteld, daar en dan is t afgeschreven.

Myne Sente Ontkommerdulheid¹¹ en is in 't geheele geen Bollandistische¹² of hagiographische¹³ taalkundig en van naamswegen alleen komt zy te passe onder myn zantekoorn¹⁴

.....

7 Deze naam komt meermaals voor in "Notarius Belgicus", onder meer op pagina's 41, 72, 135 en 411.

8 In het Guido Gezellearchief steekt een mapje met opschrift S. Ontcommer. Met daarin o.a. "een handschrift van de hand van Cordelia Van De Wiele, secretaresse van Gezelle, met als titel: Gebeth tot Sint Ontcomer. Daarbij een hs. Van Gezelle (...) met dezelfde tekst in 'Vlaamse' vertaling. Inc: 'Soe wie ontbonden wil wesen van alre bangicheit der herten Die lese vijf pater noster ende ave Maria voor dat beelt van sinte Ontcommer in die eer der heiliger vyf wonden dat hi alle bedruete herten met haer wil vertroesten gebeth (...)": P. Couttenier, Uit de werkkamer van een negentiende-eeuwse filoloog. In: Leuvense Bijdragen: (2018-2020) 102, p.91

9 Sint-Ontkommer is een fictieve vrouwelijke heilige die vereerd werd in delen van Europa en Latijns-Amerika; haar feestdag of naamdag is 20 juli. God gaf haar een baard om te ontkomen aan een huwelijk met een heidense prins. Gezelle koesterde een bijzondere interesse voor haar, voornamelijk taalkundig.

10 ik vraag mij af

11 "Naar analogie van wat Gezelle in 1880 zijn 'oudeboekendulheid' noemde om een idee te geven van de mate waarin hij in de ban van oude boeken was geraakt" : P. Couttenier, Uit de werkkamer van een negentiende-eeuwse filoloog. In: Leuvense Bijdragen: (2018-2020) 102, p.91

12 Groepering binnen de jezuiten uit de 17e eeuw die zich bezighield met het onderzoeken en beschrijven van de levens van heiligen. In 1837 steunde de Belgische overheid een heroprichting van de bollandisten. De groepering was dus ook gedurende het leven van Gezelle nog actief.

13 Met betrekking tot de beschrijving van heiligenlevens.

Hopende dat gy in goeden staat van gezondheid en alleszins voorspoedig zyt en blyven moogt

Blyve ulieden toegenege

Guido Gezelle

P.S. Ik late my voorenstaan dat uw postwezen ook drukproeven verzendt onder postzegel 1 of 2 centimen, zou u dus verplicht zyn wildet gy bygaande proeve¹⁵ nagezien onder band doen en terug zenden.

.....

14 "Dat is vlaamsche woorden, woordengedaanten of woordenbeteekenissen, die ongeboekt, mijns wetens, en tot nog toe *épea pterôënta*, d. i. vluchtig gebleven waren." uit Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.41

15 Drukproef van Tegenkomsten brieven etc. in Loquela: 1 (Bamesse 1881) 6, p.44-45, waarin Gezelle de stukken uit Winklers brieven opnam.

Briefbeschrijving

Verzender	Gezelle, Guido
Ontvanger	Winkler, Johan
Verzendingsdatum	[09/09/1881]
Verzendingsplaats	Kortrijk (Kortrijk)
Annotatie	Datum en plaats gereconstrueerd op basis van poststempel.
Annotatie	Datum en plaats gereconstrueerd op basis van poststempel.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 1: Inleiding en brieven (1881-1883) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.34-35

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel, 213x137 ; omslag: 73x112 wit, rechthoekig geruit papiersoort: 3 zijden beschreven, purperen inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	op zijde 4: stempel: afbeelding, Guido Gezelle Museum briefomslag bewaard, met adres en postzegel, afgestempeld

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	8836
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle17090

Inhoud

Incipit	Ben u hertelyk dankbaar over uwe
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	[09/09/1881], [Kortrijk], Guido Gezelle aan Johan Winkler
Editeur	Sofie Meneve
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer

De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be.
